

vsi poslanci stali, oni izmed manjšine ravno tako, kakor izmed večine, je predsednik izjavil, da je zbornica soglasno vsprejela predlog grofa Falkenhayna. Na to je sejo pretrgal za 10 minut.

Načelniki nemškoliberalnih skupin so se nato napolnili za predsednikom v njegovo pisarno ter ga vprašali, ali je res izjavil, da se je ta predlog vsprejel soglasno. Ko to ponavlja ter trdi, da so vsi poslanci ustali, ko je dal o predlogu glasovati, mu vsi glasno ugovarjajo ter otidejo. Čez nekaj časa pride Abrahamovič zopet v zbornico ter spregovori sledeče: »Ker se je od več strani razodela želja, naj za danes seja izostane, hočem tem željam ugoditi ter zaključim sejo. Prihodnja seja bo jutri, v petek, dne 26. novembra ob 11. uri predpoldne.

Mokraški puntarji.

Kar se je dne 25. nov. sklenilo, se je moralo zali-bog dne 26. nov. že izvrševati. Seja je bila napovedana za 11. uro. Ko vstopi predsednik Abrahamovič v zbornico, ga je divja druhal (Schönererjanci, socijalni demokrati, Pommer, Girstmayr in drugi) vsprejela s strašnim psovanjem in truščem. Socijalni demokrati poskačejo preko ministerskih stolov na predsedniško mesto ter preženejo s predsedništva Abrahamoviča in Kramarja, dr. Fuchs je ostal na svojem sedežu. Grozni krik in vik se zažene po vsej zbornici in po galerijah.

Čez četrto ura stopita v zbornico dva uniformirana komisarja in velika truma policajev. Ti dobijo ukaz, da razženejo s predsedniškega mesta socijalne demokrate; ker se ti niso hoteli prostovoljno umakniti, so jih zgrabili policaji ter odnesli skozi stranska vrata na ulico. Potem so policaji zasedli ves prostor pred ministerskimi sedeži in pred predsedništvom, da niso mogli rogovileži več blizu.

Abrahamovič pride zopet v zbornico, nov grozen krik in vik. Wolf žvižga na piščalko, Schönerer razbija s polenom po svojem sedežu, Dažinski upije, vsa levica vrisči, da je groza. Med tem se sprazne zgornja galerija, kamor so levičarji nastavili svoje ljudi, ki so z močnim glasom odobravalni vse, kar je levičarska druhal spodaj v zbornici počenjala. Predsednik opominja dvakrat Wolfa, naj neha žvižgati. Ko opominj nič ne pomaga, naznani, da je poslanec Wolf izključen iz zbornice za tri seje. Reditelj dr. Lang se poda k njemu, da mu to naznani in ga opominja, da mora zbornico takoj zapustiti. Wolf je pa med tem zbežal iz svoje klopi v sredo med nemške narodnjake, ki so ga branili. Ko torej opominj nič ne pomaga, pride komisar z nekaterimi vojaki, ki Wolfa primejo in posadijo na cesto.

Vrišč traja dalje, najhujše kriči socijalni demokrat Dažinski. Tega opominja predsednik dvakrat, potem tudi njega zgrabijo vojaki ter ga vlečejo na ulico. Pijani Schönerer razbija še vedno hujše in hujše po svoji klopi; zdaj pridejo policaji po njega, ter ga odpeljejo. Schönererjeva klop je strahovita razbita. Hrušč in ropot se ne preneha; Abrahamoviča ni več nazaj; na predsednikov stol se usede Kramar, ki je kar naenkrat izključil 4 socijalne demokrate in sicer najprej graškega Reselna, potem Cingra, Hybeša in Bernerja in druge, vseh skupaj je izključenih 13 poslancev. Nato je sklenil to strašno sejo.

Kaj bo nasledek vsega tega? Sam Bog zna. V zbornici je nastal v resnici punt, ki pa ga bo zbornica premagala in pokončala. Nekaterim poslancem od večine so se priposlale dopisnice, v katerih se jim grozi, da jih bodo pobalini pobili itd. Nekateri skupine izmed manjšine, kakor nemški narodnjaki, so sklenili, da hočejo zbornico zapustiti. Socijalni demokrati pa ne marajo sami zapustiti zbornice, temveč čakajo, da jih zbornica

sama vrže na cesto zavoljo njihovega neotesanega obnašanja. Pristavljam se to, da med tem, ko je predsednik Abrahamovič moral zapustiti svoj sedež, je zgrabil socijalni demokrat Resel njegove zapisnike ter jih raztrosil po tleh. Socijalni demokrat Dažinski pa se je obnašal, kakor bi bil on predsednik, ter pil kupico vode, ki je bila pripravljena za predsednika. Ti ljudje obetajo blagor in srečo vsem narodom, ako se poprimajo njihovih načel; obetajo prostost, a sami so največji trinogi. Lepa družba je to resnično: nemški liberalci, pruski Schönererjanci in pa brezdomovinski socijalni demokrati!

Zadnja bitka.

V soboto, dne 27. nov. se je imela začeti seja ob 10. uri zjutraj. Predsednik Abrahamovič stopi v zbornico, levičarji pa so začeli zopet tako srdito tuliti, vrisati in žvižgati, da ni mogel spregovoriti glasne besede. Znani dr. Lecher vrže tintnik proti predsedniku; na srečo se je ta umaknil. Tu se prikaže izključen Wolf v zbornici; 20 policajev ga zgrabi ter zapre v ječo, kjer je ostal do nedelje zvečer.

Razposajenost nemčurjev je bila vedno hujša, toliko bolj, ker so se njim pridružili tudi krščanski socijalisti. Zopet bi bilo treba izključiti iz zbornice nekatere posebne rogovileže; ali nenadoma izreče podpredsednik dr. Kramar: Seja je zaključena. Zdaj so levičarji znali, da so zmagali. Zvedelo se je pozneje, da se grof Badeni ni upal več dati straže na razpolago, da bi se iz zbornice odvedli nerodni suroveži.

Badeni odstopil — Gauč, ministerski predsednik.

V soboto zvečer, posebno pa v nedeljo zjutraj se je zbiralo na Dunaju na tisoče delavcev in dijakov okrog zbornice. Ko se iz zbornice pelje predsednik Abrahamovič, ga skuša razdivjana druhal potegniti iz voza. Bog zna, kaj bi se mu bilo zgodilo, ko bi ga ne bili obranili vojaki, ki so prihiteli v obilnem številu k parlamentu. Hrup je nastajal po mestu vedno hujši.

Okoli poldne se čuje glas, da je minister Badeni prosil presvetlega cesarja, naj ga izpusti iz službe. Z Badenijem so isto prošnjo vložili vsi drugi ministri. Cesar je prošnjo vsprejel in ob enem pooblastil dozdajšnjega ministra za uk in bogočastje, barona Gauča, naj on kot novi ministerski predsednik sestavi novo ministertvo. V torek proti večeru se je imenik novih ministrov razglasil: Baron Gauč je ministerski predsednik in minister za notranje stvari; dr. Böhm pl. Bawerk. finančni minister; dr. Ruber, pravosodni minister; grof Latour, minister za uk in bogočastje; grof Welsersheimb, domobranski minister, vitez pl. Wittek, železniški minister, dr. pl. Körber, trgovinski minister, in pl. Bylandt-Reidt, poljedelski minister.

Gauč je znan kot hud nasprotnik nas revnih Slovencev in Hrvatov, drugi ministri so sami uradniki in nemško-liberalnega mišljenja. — Državni zbor je za nekaj časa preložen. Mir se je zopet povrnil na ulice; le socijalni demokrati ne dajo mira. Tako je v ponedeljek pozno v noč krožilo okrog državne zbornice vse polno policajev, ker se je raznesel glas, da hočejo socijalisti rogoviliti.

Kaj bo pa zdaj?

Tako se vse povprašuje. Velikonemci obhajajo »slavno zmago« nad Badenijem s streljanjem, godbo in razsvetljavo svojih hiš. Ta razsvetljava se na Dunaju prav nič ni obnesla, znamenje, da velikanski večini prebi-

valcev preseda punt na ulicah in v zbornici. A nekaj je ta upor levičarjev dosegel: Večina državnega zbora je močnejša, kakor je bila do zdaj.

Sklenilo se je v seji pretečenega torka, dne 30. nov., v seji komisije večine državnega zbora, da Slovani in katol. ljudska stranka ostanejo skupaj, kakor so bili in se ne nikakor dajo strahovati od pobalinskih hujšakcev. Za Slovane je položaj tudi zdaj jako dober in ugoden. Če se hoče novi ministerski predsednik opirati na levičarje, slobodno mu; a večina ga bo lepo pustila na cedilu.

Cerkvene zadeve.

Slovo preč. g. prošta ptujskega od Jarenine.

Nikdar se bolj ne pokaže ljubezen ljudstva do dušnega pastirja, kakor ob njega ločitvi od župnije, kjer je delj časa plodonosno deloval. To se je pokazalo posebno ob ločitvi našega nepozabnega preč. g. dekana Jožeta Fleka, ki so bili od presvetlega cesarja imenovani za prošta ptujskega. Čim bolj se je bližal dan njih odhoda, tem težje je bilo nam, njihovim zvestim ovčicam pri sreči in naši žalosti je prikipela do vrhunca, ko so g. prošt v nedeljo, dne 14. nov. vzeli v cerkvi slovo od srčnovdane jim Jarenine.

Ko so se v odhodnem govoru v ganljivih besedah pristrčno zahvalili Jareninčanom za vso jim v 11 letih skazano dejansko ljubezen, udanost in zvestobo ter se priporočili v slovo v naše molitve, ga pač ni bilo očesa, ki se ne bi zasolžilo. Po sv. mači pa so domači pevci pod vodstvom učitelja g. Čonča zapeli ganljivo slovo, iz katerega besed je lahko vsakdo spoznal, kaj so nam bili poslavljajoči se dušni pastir in koliko dobrot so nam skazali za svojega tukajšnjega delovanja.

Popoldne po večernicah pa smo se zbrali v kaplaniji, kjer je čitalnica našega bralnega društva. Zunaj in znotraj je bilo ljudstva vse polno. Najprej je gospod Čonč kot predsednik bralnega društva g. prošta zahvalil iskreno za vse, kar so storili za društvo, posebno da so mu brezplačno prepustili prostorno sobo za čitalnico. G. provizor je govoril besede zahvale v imenu cele jareninske župnije za vse, kar so za njo storili v verskem in narodnem oziru. Potem so se po vrsti zahvaljevali in poslavljali posamezni stanoviti. V imenu mož je govoril naš župan in cerkveni ključar, g. Ign. Zupanič, ki je tudi obljubil, da bodo možje vedno skrbeli, da bo v Jarenini tudi še dalje vladal katoliški in slovenski duh. V imenu žen je po izrečeni zahvali zagotovila g. prošta vrla žena Ivana Rotman-ova, da da bodo jareninske žene ostale vsak čas dobre krščanske in slovenske matere. Lorbekova Zefka se je v imenu deklet zahvalila za prekrasni kip lurske Matere božje, kakoršnega ni daleč okrog, ki so ga deklicam v najlepši izgled oskrbeli in lani slovesno kronali g. prošt; v imenu mladenčev pa Fr. Jančič za nežni kip sv. Alojzija, ki se je kot svetli uzor mladeničem po njih trudu omislil. Ulova Micka pa jim je po primernem nagovoru izročila podobo sv. bratov Cirila in Metoda kot dar deklet in kot spomin na Jarenino, v kateri sta pred več nego 1000 leti po tukajšnjem izročilu naša sveta apostola učila naše prednike. Naposled ste še dve deklici deklamovali pesmici zahvalnici v imenu jareninske solske mladine.

Sedaj so se preč. g. prošt, ganjeni do solz po teh dokazih ljubezni in udanosti, vsem po vrsti srčno zahvalili, še nam mnogo lepih nauk v slovo podali in nas zagotovili, da bodo Jarenino, katero s toli težkim srcem zapustijo, do zadnjega diha hranili v trajnem,

najslajšem spominu. Pevci če zapojó tužno slovo, da smo se jokali. V sredo, dne 17. nov. so nas g. prošt za vedno zapustili. Tužno so zvonovi peli tisti dan in z žalostjo napolnjevali naša srca. —

Slišali smo, da ste, preč. g. prošt, bili kaj lepo vsprejeti v starodavnem Ptuj, zato Vam se slednjič zakličemo v slovo:

O da bi srečno delovali,
Saj mož izrednih ste vrlin,
Tam za Boga vsa srca vžgali,
Kot nekdaš sveti Viktorin!

Hvaležni Jareninčani.

Gospodarske stvari.

Sklepi I. avstrijskega kmečkega shoda na Dunaju.

I. Organizacija kmečkega stanu.

Kmetovalci avstrijski se morajo organizovati. Kdor od kmetijstva živi ter sebe in svoje s poštenim delom v potu svojega obraza preživi, je kmetovalec. Od sadov kmetijstva pa živi v Avstriji vsakdo. Kdor pa od kmetijstva živi, mora tudi hvaležen biti kmetijstvu in njegov razvoj po svoji moči pospeševati.

Kdor kmetijstvu ne služi in služiti noče, smatrati je njegovim sovražnikom. Kdor hoče pri kmetijstvu samo kaj zaslužiti, takega moramo prištevati onim, ki hočejo kmečki stan samo izkoriščevati in njegov napredek ovirati.

Kmetje se vkljub svojega napornega dela mnogokje ne morejo živiti, sebe in svojo družino stanu primerne izrejevati in svoje otroke okoliščinam potrebno vzgojevati. Uzrok temu je, ker je vsak sam nasé navezan. Kmetje se torej morajo združiti in z združenimi močmi gospodariti. Združiti pa se morajo vsi kmetje cele države, da svojo podedovano lastnino ohranijo in svojemu delu tudi zagotové zaslužen dohodek. Vsi kmetje, ne oziraje se na narodnost, so jednakopravni in zato zahtevajo, da tudi drugi stanoviti, ki živé od kmečkega, pripoznajo jednakopravnost vsakega stanu in ljudstva, katero se je do sedaj s poštenim delom preživljalo.

Vsak zoper to namerjen prepir je potrata časa ter posel postopačev in dobičkaželjnih nepoštenih ljudij. Zato kmečki shod obsoja to pristransko prvenstvo katerega koli ljudstva ali stanu, in pričakuje, da vsak svoje ljudstvo spoštuje in brani. Kmečka organizacija se pa mora, kar je samo ob sebi umevno, ozirati na narodne in kulturne razmere; zato se mora prepustiti deželnim zborom sklepanje postav v tem oziru.

Načrt postave, t. j. vladna predloga poljedelskega ministra grofa Ledebura je glede stanovskih zadrug prikladna podlaga za organizacijo kmečkega stanu; toda mora biti čisto neodvisna od vladnih organov in zavarovana pred prevlado veleposestva in pred uplivom kapitalizma.

Stroske za ustanavljanje takih kmečkih zadrug mora prevzeti država. Ustanoviti se mora državna združna banka, da se pospešuje delovanje posameznih zadrug.

Deželnim zborom naj se postavno določi rok, v katerem morajo skleniti dotične postave. Ako bi se ta rok ne držal, mora se dotični deželni zbor razpustiti in v kratkem času direktne, splošne, tajne volitve razpisati.

Dokler se kmečki stan postavno ne organizuje, mora e. kr. vlada kolikor največ možno skrbeti za prospeh in razvijanje kmečkega življa. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 4. decembra v Šmarijah, na Ponikvi, v Poličanah (za svinje), pri Sv. Barbari v Halo-